

mokslo darbai

ISSN 1392-0448

LIETUVOS ISTORIJOS STUDIJS

26
2010

Lietuvos istorijos studijos

VILNIUS UNIVERSITY

Studies of Lithuania's History

2010

Vol. 26

Research papers

Published since 1992

Vilnius University Publishing House

Vilnius

2010

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Lietuvos istorijos studijos

2010

26 tomas

Mokslo darbai

Leidžiami nuo 1992 metų

Vilniaus universiteto leidykla

Vilnius

2010

Redaktorių kolegija (Editorial Board)

Vyriausiasis redaktorius (Editor-in-Chief)

Prof. habil. dr. *Vygintas Bronius Pšibilskis* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Atsakingasis sekretorius (Executive Secretary)

Doc. dr. *Sigitas Jegelevičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)

Nariai (Editors):

- Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
Vilnius University (History 05 H)
- Prof. dr. *Zenonas Butkus* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
– Vilnius University (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl* – Geteborgo universitetas, Švedija (Istorija 05 H)
– Göteborg University (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Edvardas Gudavičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
– Vilnius University (History 05 H)
- Dr. *Magnus Ilmjärv* – Talino universitetas, Estija (Istorija 05 H)
– Tallinn University (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Anatolij J. Ivanov* – Rusijos mokslų akademijos Rusijos istorijos institutas,
Rusija (Istorija 05 H)
– Institute of Russian History, Russian Academy of Sciences
(History 05 H)
- Dr. *Michail M. Krom* – Sankt Peterburgo Europos universitetas, Rusija (Istorija 05 H)
European University at St. Petersburg (History 05 H)
- Prof. dr. *Aleksiejus Luchtanas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)
– Vilnius University (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Józef Maroszek* – Balstogės universitetas, Lenkija (Istorija 05 H)
– University of Białystok (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus* – Vilniaus universitetas (Sociologija 05 S)
– Vilnius University (Sociology 05 S)
- Doc. dr. *Edmundas Rimša* – Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05 H)
– Institute of Lithuanian History (History 05 H)
- Prof. habil. dr. *Waldemar Rezmer* – Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas,
Lenkija (Istorija 05 H)
Nicolaus Copernicus University, Toruń (History 05 H)
- Prof. dr. *Genadz Saganovič* – Europos humanitarinis universitetas, Lietuva (Istorija 05 H)
– European Humanities University, Lithuania (History 05 H)

Redakcijos adresas (Address):

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
(Vilnius University Faculty of History)
Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius, Lithuania
El. paštas (e-mail): janina.leonienne@if.vu.lt
<http://www.lis.lt>

Straipsniai vertinti dviejų recenzentų
The articles were reviewed by two experts

Included in:

Central & Eastern European Academic Source (EBSCOhost);
Historical Abstracts (EBSCOhost);
Humanities International Complete (EBSCOhost);
Humanities International Index (EBSCOhost);
TOC Premier (EBSCOhost);
CEEOL

*Leidybą pagal
Nacionalinę liuanistikos
plėtos 2009–2015 metų
programą finansavo
Lietuvos mokslo taryba*

© Vilniaus universitetas, 2010
© Vilnius University, 2010

TURINYS

STRAIPSNIAI IR PRANEŠIMAI

<i>Werner Paravicini</i> . Prasmingas švaistymas: žygiai į Prūsiją ir Lietuvą Pierre'o Bourdieu kapitalų teorijos požiūriu	9
<i>Edvardas Gudavičius</i> . Žinutės apie Žalgirį atsiradimo Bychowco kronikoje aplinkybės	22
<i>Alfredas Bumblauskas</i> . Žalgiris: neatsakyti klausimai	59
<i>Kristina Burinskaitė</i> . LSSR KGB kovos su antisovietiniu pasipriešinimu 1954–1990 metų politinės ir ideologinės prielaidos	94
<i>Arūnas Vyšniauskas</i> . Kaip Juozą Jurginį 1961 metais Maskva „šukavo“	112
<i>Aurimas Švedas</i> . Sakytinės istorijos galimybės sovietmečio ir posovietinės epochos tyrimuose (atminties kultūros ir istorijos politikos problematikos aspektas)	148
<i>Aleksiejus Luchtanas</i> . Afganistano Goro provincijos archeologijos paveldas ir jo apsaugos problemos	162

KNYGŲ LENTYNOJE

<i>Andrius Vaišnys</i> . Ir laivas plaukia... (tarp praecities gyvų vaiduoklių). – Rec.: <i>Kasparavičius A.</i> Lietuva 1938–1939 m. Neutraliteto iliuzijos. Vilnius: Baltos lankos, 2010. 300 p.	171
<i>Algis Povilas Kasperavičius</i> . Apie originalią nuomonę, nepatogius klausimus ir vertimų problemas. – Rec.: <i>Snyder T.</i> Tautų rekonstrukcija. Lietuva, Lenkija, Ukraina, Baltarusija 1569–1999. Vilnius: Mintis, 2008. 416 p.; <i>Jekelčyk S.</i> Ukraina. Modernios nacijos gimimas. Vilnius: Baltos lankos, 2009. 436 p.	178

MOKSLINIS GYVENIMAS

<i>Vladas Liepuonius, Vytautas Starikovičius</i> . Variacijos lietuviškos demokratijos tema: pamokos ir iššūkiai	186
---	-----

JŪ ŠVIESUS ATMINIMAS

Česlovas Bauža (1942 03 28–2010 06 24)	191
Jonas Rudmanas (1989 02 10–2010 09 08)	194

CONTENT

ARTICLES AND REPORTS

<i>Werner Paravicini</i> . Meaningful Waste: Crusades to Prussia and Lithuania according to Pierre Bourdieu's Theory of Capital	9
<i>Edvardas Gudavičius</i> . The circumstances of a Tannenberg notice appearing in the Bychowiec – chronicle	22
<i>Alfredas Bumblauskas</i> . The Battle of Žalgiris / Grunwald: Unanswered Questions ...	59
<i>Kristina Burinskaitė</i> . Political and ideological background of LSSR KGB activity against antisoviet povers in 1954–1990	94
<i>Arūnas Vyšniauskas</i> . Juozas Jurginis in 1961 was criticized by Moscow... ..	112
<i>Aurimas Švedas</i> . Possibilities to adapt oral history to the research of Soviet and post-Soviet epoch (the problems of the culture of memory and the politics of history)	148
<i>Aleksiejus Luchtanas</i> . Archaeological heritage and problems of its preservation in Ghor province, Afghanistan	162

BOOK SHELF

<i>Andrius Vaišnys</i> . Riding the Currents... (Amidst the Flashing Shadows of the Past). – Rec.: <i>Kasparavičius A.</i> Lietuva 1938–1939 m. Neutraliteto iliuzijos. Vilnius: Baltos lankos, 2010. 300 p.	171
<i>Algis Povilas Kasperavičius</i> . On original opinion, uneasy questions and problems of translation. – Rec.: <i>Snyder T.</i> Tautų rekonstrukcija. Lietuva, Lenkija, Ukraina, Baltarusija 1569–1999. Vilnius: Mintis, 2008. 416 p.; <i>Jekelčyk S.</i> Ukraina. Modernios nacijos gimimas. Vilnius: Baltos lankos, 2009. 436 p.	178

SCIENTIFIC LIFE

<i>Vladas Liepuonius</i> . <i>Vytautas Starikovičius</i> . Variations regarding the Lithuanian democracy: lessons and challenges.....	186
---	-----

IN MEMORIAM

Česlovas Bauža (1942 03 28– 2010 06 24)	191
Jonas Rudmanas (1989 02 10–2010 09 08).....	194

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ И СООБЩЕНИЯ

<i>Вернер Паравицини</i> . Осознанная расточительность: походы в Пруссию и Литву в свете теории капиталов Пьера Бурдьё	9
<i>Эдвардас Гудавичюс</i> . Обстоятельства появления известия о Грюнвальдской [Жальгирис] битве в хронике Быховца	22
<i>Альфредас Бумблаускас</i> . Грюнвальдская битва [Жальгирис]: не получившие ответа вопросы	59
<i>Кристина Буринскайте</i> . Политические и идеологические предпосылки борьбы КГБ против антисоветского движения в 1954–1990 гг.	94
<i>Арунас Вишняускас</i> . Как Юозас Юргинис в 1961 г. подвергся критике со стороны Москвы	112
<i>Ауримас Швядас</i> . Возможности устной истории в исследованиях советского прошлого и постсоветской действительности (аспект порблематики культуры памяти и истории политики)	148
<i>Алексиенюс Лухтанас</i> . Археологическое наследие и проблемы его охраны в провинции Гор в Афганистане	162

НА КНИЖНОЙ ПОЛКЕ

<i>Андрюс Вайшнис</i> . И идет корабль... (меж живыми призраками прошлого). – Рец.: <i>Kasparavičius A. Lietuva 1938–1939 m. Neutraliteto iliuzijos. Vilnius: Baltos lankos, 2010. 300 p.</i>	171
<i>Альгис Повилас Касперавичюс</i> . Об оригинальном мнении, неудобных вопросах и проблемах перевода. – Рец.: <i>Snyder T. Tautų rekonstrukcija. Lietuva, Lenkija, Ukraina, Baltarusija 1569–1999. Vilnius: Mintis, 2008. 416 p.; Jekelčyk S. Ukraina. Modernios nacijos gimimas. Vilnius: Baltos lankos, 2009. 436 p.</i>	178

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

<i>Владас Лиепуонюс, Витаутас Стариковичюс</i> . Вариации на тему литовской демократии: уроки и вызовы	186
--	-----

ИХ СВЕТЛАЯ ПАМЯТЬ

Чесловас Баужа (28 03 1942–24 06 2010)	191
Йонас Рудманас (10 02 1989–08 09 2010)	194